

Kráčct ke Kristu

V tomto článku se zamyslíme nad úryvkem evangelia, v němž Ježíš kráčí po vodě. Ponoříme-li se do této scény, jako bychom byli jednou z přítomných postav a přijdeme na to, že spolu s Ním překonáme obtíže, nejistoty i obavy.

26.07.2018

Několik tisíc lidí vyslechlo kázání Ježíše Krista a nasytilo se chleby a rybami, jichž jim poskytl takovou hojnost, že ještě velké množství

zbylo.[1] Lze právem předpokládat, že se apoštolů zmocnil úžas.

Kromě úžasu byli také bez sebe radostí. Zase jednou zakusili Pánovu blízkost. Může se zdát, že tento nový zážitek by neměl pro ty, kdož si již zvykli na život s Kristem, mít žádný větší význam. Jak rychle však zapomínáme na okamžiky, v nichž jsme zakusili, že Bůh je vedle nás; proto nás opět překvapí a potěší, když jeho přítomnost znovu pocítíme.

Kolikrát zřetelně pocítujeme, že Bůh je s námi, že nás v důležité chvíli neopustil, a naplňuje nás velká radost a pocit bezpečí, které nepochází jen z toho, že se zdařilo něco, na čem nám záleželo, ale také – a to především – z vědomí, že žijeme s Pánem.

Kolikrát však také na něj zapomínáme a jsme trýzněni obavou, že jiná důležitá věc už možná tak

dobře nedopadne; jakoby Bůh na nás mohl zapomenout, nebo jakoby kříž byl znamením toho, že se od nás odvrátil.

Obtíže

Poté, co rozpustil zástupy, požádal Ježíš apoštoly, aby se přeplavili na druhý břeh jezera, zatímco On věnoval nějaký čas modlitbě.[2] Jim, odborníkům, nepůsobila plavba žádnou zvláštní obtíž. A i kdyby tomu tak bylo, jaká překážka by se jim mohla zdát nepřekonatelná poté, co právě zažili?

Lod' se zvolna vzdalovala od země, až se její plavba v jednu chvíli zpomalila. Když se snesla noc, **byla loď už daleko od břehu a vlny jí zmítaly, protože vanul vítr proti nim:[3]** zpět se vrátit nemohli, nezdálo se však ani, že by postupovali vpřed; měli dojem, že se vlny a vítr – obtíže – chopily velení, a

jim nezbývalo než se snažit udržet nad vodou.

Vyděsili se. Jak vzdálený se nyní zdál být zázrak, který viděli před pár hodinami! Kdyby alespoň byl s nimi Pán ... zůstal však na pevnině. Zůstal tam, to ano, ale nenechal je samotné, nezapomněl na ně: i když to nevěděli, sledoval z hory jejich obtíže, zápolení a vyčerpání.[4]

V počátcích vnitřního života může člověk poměrně jasně a snadno pozorovat vlastní pokrok: v očích toho, kdo začíná být unášen dále do moře, se břeh rychle vzdaluje. Čas plyne, a i když člověk pokračuje v úsilí a postupuje vpřed, už si toho není tak jasně vědom. Cítí vlny a vítr, břeh jakoby ustrnul v jednom bodě. Nastal okamžik víry. Nastal okamžik, kdy je třeba posílit vědomí, že nás Pán neopustil. Nastal okamžik, kdy je třeba si připomenout, že obtíže – vítr a vlny – tvoří nevyhnutnou součást

života, té existence, kterou máme posvětit, a jíž se máme odvážně postavit čelem, protože víme, že nad námi bdí Ježíš Kristus.

Zkušenost s Boží blízkostí a s mocí jeho milosti nás nezprostí povinnosti obtížím čelit. Nemůžeme chtít, aby citové prožívání této zkušenosti bylo trvalé; nemůžeme chtít, aby nás obtíže netížily jen z toho prostého důvodu, že jsme blízko Boha. Ani se nemůžeme mylně domnívat, že jsou znamením toho, že se od nás Pán distancoval, i kdyby to bylo jen trochu a na krátkou dobu.

Obtíže jsou pro nás vlastně příležitostí k tomu, abychom pokojným přijetím problémů, které jsme neuměli nebo nevěděli jak zvládnout, ukázali, nakolik Boha milujeme.

Nepokoje

Petr s ostatními již nějakou dobu zápolil s větrem a s vodou a se svou vlastní vnitřní úzkostí, když jim Pán přišel na pomoc.[5] Byl by to mohl udělat mnoha způsoby: byl by mohl ihned udělat nesnázím konec nebo se na lodi objevit, aniž by ho viděli přicházet; chtěl je však naučit něčemu jinému. Přiblížil se k nim tak, že kráčel po moři.

Byla noc a nebylo snadné ho poznat. Věc byla již sama o sobě šokující, oni však byli navíc vyděšení, a strach obírá člověka o rozvahu a jasnost úsudku o událostech, které se ho nějakým způsobem dotýkají. V dané situaci je tedy jejich reakce pochopitelná: začali křičet.

Pán je uklidnil: **Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!**[6] Neutišil v tu chvíli vítr ani vlny, ale dal jim světlo, aby nepropadli strachu: vím, že procházíte obtížemi, ale nebojte se, bojujte dál, mějte důvěru v to, že Já

jsem na vás nezapomněl a že jsem vám stále nablízku.

Petr zareagoval impulzivně: **Pane, když jsi to ty, rozkaž, ať přijdu k tobě po vodě.**^[7] Z apoštolů je to téměř vždy Petr, kdo se vrhá vpřed, ať už je to dobře či špatně: je to on, koho Pán nejprísněji kárá,^[8] a je to také on, kdo ho vyzná s takovou odvahou, že nakonec v těžké chvíli strhne ostatní s sebou.^[9] Ale jeho nynější iniciativa je překvapující dokonce i u vznětlivé povahy: Šimon se ocitl v ožehavé situaci, protože musel vystoupit z lodi a postavit se na rozbouřený, nekontrolovatelný povrch, který nemohl ovládat ani předvídat, co se na něm stane.

Na pokyn svého Mistra přehodil přes bok lodi nejprve jednu, pak druhou nohu a vykročil směrem k Pánu: chtěl se přiblížit ke Kristu a byl ochoten učinit cokoli, aby to dokázal.

Kéž by ta nejvelkorysejší předsevzetí, která činíme před Pánem ve chvílích nepokoje, nezůstala jen u slov. Kéž by naše důvěra v Boha byla silnější než nerozhodnost a strach uvést je ve skutek. Kéž bychom dokázali přehodit nohy přes bok lodi, i kdyby to znamenalo postavit se na povrch zdánlivě naprosto nevhodný pro to, aby nás udržel, a šli ke Kristu. Aby člověk došel k Bohu, musí riskovat, musí ztratit strach z toho, co ho znepokojuje, musí být ochoten dát v sázku vlastní život.

Když Petr kráčel po vodě, cítil vlny a vítr víc než ostatní; jeho život závisel na víře víc než život ostatních právě proto, že opustil loď, a kráčel k Ježíši Kristu. Není snad toto riskantní situace křesťana? Nesnažíme se snad i my kráčet k Pánu v situacích – vnějších, ale i vnitřních –, jež se mnohdy vymykají naší kontrole?

Jsme vlnám vystaveni víc než ti, kteří pro strach ze střetu s nesmírností nadpřirozena raději volí ubohou a zdánlivou jistotu, jež jim nabízí malý prostor lodky. Je tedy něco divného na tom, když občas cítíme, jak se pod námi hýbe zem, když máme obavy? Právě v takových chvílích si máme znovu uvědomit, že žijeme z víry; ne z víry, která tiší vlny, která zahání úzkost z chůze po vlnách; ale z víry, která nám v této úzkosti poskytne světlo, která dá vlnám smysl.

S vírou přešli (Izraelité) Rudým mořem, jako by to byla suchá země; když se však o to pokusili Egypťané, pohltily je vlny.^[10] Bez víry nás životní obtíže pohltilí, zdeprimují, zdeptají. S vírou se jim nevyhneme, ale máme proti nim více prostředků, víme, že Bůh je může obrátit v náš prospěch: pro vyvolený národ bylo těžké a hrůzné kráčet po mořském dnu, navíc s rizikem, že je jejich nepřátelé dostihnou; ale vzdor

této obtíži a úzkosti došli záchrany. Nakonec zjišťujeme, že obavy z cesty k Bohu představují pevnější základ pro život, než zdánlivé bezpečí, jež nabízí loďka.

Nejistoty

Petr již udělal několik kroků, **zpozoroval však silný vítr a dostal strach**. Začal se topit a prosil Pána o pomoc. **Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: Malověrný, proč jsi pochyboval?[11]**

Malověrný. Kdo čte evangelium, toho tato slova zaskočí. Dokonce se může cítit poněkud v rozpacích a ptát se: jestli Pán kárá z nedostatku víry někoho, kdo přemohl strach, vystoupil z lodi a vydal se k Němu, co by asi tak řekl o mně? Mám nějakou naději, že ve mne Kristus jednou uvidí muže nebo ženu víry? A bude-li uvažovat dál, vyvstanou před ním i jiné otázky: copak Ježíš čekal, že Petr půjde po moři s takovým klidem,

jakoby kráčel po pevné zemi v poklidný a slunečný den? Znamenají snad Pánova slova, že máme být k problémům neteční a lhostejní? Ne, protože sám Ježíš Kristus cítil v Getsemanské zahradě smrtelnou úzkost z něčeho, co objektivně budilo hrůzu.

Cílem úsilí žít z víry není cítit se v obtížích bezpečně a jistě; není jím snaha o to, aby se nás nic nedotýkalo, aby nám nezáleželo na tom, co je důležité, aby nás nebolelo to, co je bolestivé, nebo aby nám nedělalo starosti to, co je znepokojivé. Je jím spíše snaha nezapomenout, že Bůh nás nikdy neopustí, a odhodlání obtížné situace využít k tomu, abychom Mu byli ještě blíže.

Opravdu se život, sám o sobě ubohý a nejistý, někdy stává těžkým. — Ale to přispěje k tomu, aby ses stal více nadpřirozeným, abys viděl ve všem ruku Boží: a tak

budeš lidštější a chápavější k těm, kdo tě obklopují.[12]

Je logické, že Petr měl obavy, a je logické, že je pociťoval už při svých prvních krocích, protože to, co dělal, přesahovalo lidské schopnosti, ať už u toho byl vítr a vlny, nebo ne: není jednodušší kráčet po moři bez větru a vln než s nimi. V čem tedy spočívala Petrova chyba? Dost možná že ani ne tak v nejistotě, kterou pociťoval, jako v tom, že pochyboval o Kristu. Až do oné chvíle měl pohled upřený na Něj; cítil se samozřejmě nejistý, ale příliš si toho nevšímal, protože to hlavní, to, co vyžadovalo jeho pozornost, byla jeho cesta k Mistru. Náhle si však uvědomil svou nejistotu a nespolehl se na Ježíše. Přirozená, odůvodnitelná nejistota přerostla ve strach.

Strach

Strach svírá, a problémy, které zpočátku existovaly jen v

představivosti, proměňuje ve skutečnost. Některé věci se nám stanou právě proto, že máme strach z toho, že se nám stanou: strach z pokušení, strach, že budeme nervózní, strach, že se ztrapníme, strach, že nedokážeme něco s dostatečnou rozhodností vysvětlit, strach, že nebudeme umět nastínit nějaký problém...

Jak s tím bojovat? Snažme se nejistotu přijmout, protože jedině tak se vyhneme tomu, že se na ni budeme příliš zaměřovat. Nemělo by nám příliš záležet na tom, jak se cítíme při tom, co děláme. Budeme tak moci kráčet ke Kristu ve vlnách i ve větru, aniž bychom se trápili kvůli tomu, že je to náročné.

Svatý Jan v jednom ze svých listů píše, že **strach nemá v lásce místo, protože dokonalá láska strach vyhání, (...) a kdo má strach, není v lásce přiveden k dokonalosti.**[\[13\]](#)

Svatý Josemaría to rád shrnoval následovně: **kdo se bojí, neumí milovat.**[14] Láska a strach jsou dvojího rozdílného řádu a vzájemně se vylučují. Mohou se nacházet spolu pouze tehdy, když je láska nedokonalá.

Strach je pocit úzkosti z toho, že ztratíme něco, co máme, nebo v budoucnu chceme mít. Nejistota k životu člověka patří, a to z toho prostého důvodu, že nemáme úplnou kontrolu ani sami nad sebou.

Nejistotu proto nemůžeme ze svého života zcela vytěsnit. Naděje by pak neexistovala jako ctnost, protože tam, kde je absolutní jistota, nemůže být naděje.[15]

Řád lásky nás má zbavit strachu, ale ne nutně nejistoty. Žít v řádu lásky znamená, že nejistota nepřeroste ve strach, znamená pojmout ji v širším pohledu, v důvěře v Boha, nesnažit se ji utopisticky zcela odstranit.

Nemůžeme chtít mít naprostou jistotu. Nejistotu, již můžeme pociťovat, když nemáme dost sil, je příležitostí k tomu, abychom se více odevzdali Bohu.

Víra se pak nebude jevit jako zátěž, ale jako světlo, jako něco, co nám ukazuje cestu, co nás učí využívat vlastní ubohost k tomu, abychom otevřeli duši Bohu. Křesťan od Boha nečeká, že z něj udělá sebejistého člověka; očekává, že jeho důvěra v Něj mu pomůže vidět víc než jen svou nejistotu. Jestliže náš pohled neustrne u vlastního omezení, ale překročí ho, aniž by ho odmítal, pak skutečně můžeme strach přemocť a žít v řádu lásky.

Muž, žena víry zakoušejí neklid, pochybnosti, jsou nervózní, stydí se, bojí se, že se ztrapní, necítí se schopni... Tyto pocity však přijímají, aniž by jim přikládali větší důležitost, než ve skutečnosti mají, nedovolí,

aby je příliš pohlcovaly a
paralyzovaly; nebouří se proti nim,
nevidí v nich důkaz své
malověrnosti, ani nedopustí, aby je
odradilo to, že je pocítují; a pokračují
dál, i když objeví body v nauce, které
ještě musí lépe pochopit, i když se cítí
poražení nebo mají pocit, že na něco
nestačí... i když se jim třese hlas.

Naučili se nepřikládat těmto obavám
zvláštní pozornost. Naučili se kráčet
ke Kristu ve vlnách. A kdyby jim síla
větru nebo moře bránila v tom, aby
ho viděli, budou vědět, že jsou dětmi.

**Viděl jsi, jak matky sledují s
rozpaženými rukama svoje
drobečky, jak se s chvěním pokouší
o své první krůčky bez ničí
pomoci? — Nejsi sám: Maria je
vedle tebe.**[16]

S ní se duše naučí důvěřovat Bohu.

J. Diéguez

[1] Srov. Mt 14, 20–21.

[2] Srov. Mt 14,22–23.

[3] Mt 14,24.

[4] Srov. Mt 6,48.

[5] Srov. Mt 14,25.

[6] Mt 14,27.

[7] Mt 14,28.

[8] Srov. Mt 16,23; Mk 8,33.

[9] Srov. Mt 16,15–16; Jan 6, 67–68.

[10] Žid 11,29.

[11] Mt 14, 29–31.

[12] Svatý Josemaría, *Brázda*, č. 762.

[13] 1 Jan 4, 18.

[14] Svatý Josemaría, *Výheň*, č. 260.

[15] Srov. Řím, 8,24.

[16] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 900.

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/kracet-ke-kristu/> (28.03.2025)